

beeldvorming op

oordeelvorming op

besluitvorming op

invullen organisatie

zaaknummer 1541347

berichtnummer 1394524

voorstel over Uitvoeringsplan asielopvang en flexwoningen Pijnacker-Nootdorp

portefeuillehouder Frank van Kuppeveld, Marieke van Bijnen en Bjorn Lugthart

behandeld in college 15 november 2024

afdeling Concernstaf

besluit Ja

bijlagen

1. Uitvoeringsplan asielopvang en flexwoningen Pijnacker-Nootdorp
2. Concept bestuursovereenkomst COA
3. Concept werkafspraken COA
4. Participatieverslag fase 1
5. Participatieverslag fase 2
6. Memo afweging en keuze voor locatie asielopvang en flexwoningen
7. Intentieovereenkomst BPD Ontwikkeling B.V.
8. Intentieverklaring COA
9. Brief Gedeputeerde Staten
10. Overzicht basisdienstverlening COA
11. Veiligheidsplan Asielopvang Pijnacker-Nootdorp
12. Kamerbrief over planning wetgeving hoofdstuk 2 Regeerprogramma asielbeleid

Gevraagde beslissing

1. Wij stellen u voor in te stemmen met het uitvoeringsplan asielopvang en flexwoningen Pijnacker-Nootdorp, en hiermee met:
  - a. Een gecombineerde ontwikkeling van duurzame asielopvang en flexwoningen op het perceel tussen de Noordweg/ Nootdorpseweg en de Rijskade in Pijnacker;
  - b. De ontwikkeling als bedoeld in sub a. voor een periode van tien jaar;
  - c. De capaciteit van de opvanglocatie te bepalen op 250 opvangplekken;
  - d. Het aantal flexwoningen te bepalen op 150;
  - e. De asielopvang is voor volwassenen en gezinnen met kinderen. Waarbij de voorkeur voor het bieden van opvang uitgaat naar gezinnen met kinderen en mensen die minimaal zes maanden in procedure zitten en mogen werken. Alleenstaande Minderjarige Vluchtelingen (AMV) komen niet in de asielopvang te wonen.
2. Voor het aanvullend onderzoek naar de mogelijkheden ter verbetering van de doorstroming en verkeersveiligheid in het gebied tussen de Rotondes Noordweg/Sportlaan en Nootdorpseweg/Goudenregensingel in 2025 een incidenteel budget van € 50.000 beschikbaar te stellen en deze ten laste te brengen van de reserve Vluchtelingen.
3. Om de werkzaamheden en activiteiten op het gebied van gezondheidszorg, veiligheid, onderwijs, integratie, participatie en werk in het eerste jaar na opening van de asielopvang goed te kunnen opzetten en inregelen stellen wij u voor, in 2026 een incidenteel budget van € 80.000 beschikbaar te stellen en deze ten laste te brengen van de reserve Vluchtelingen.

Inleiding

De gemeente wil haar maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen en een bijdrage leveren aan het oplossen van het urgente probleem rondom asielopvang. Daarom heeft uw gemeenteraad in juni 2023 de Startnotitie Asielopvang vastgesteld en ons college hiermee de opdracht gegeven te onderzoeken of het haalbaar is om in Pijnacker-Nootdorp een duurzame opvanglocatie te realiseren. Dit in combinatie met flexwoningen voor starters en spoedzoekers uit onze gemeente.

Het onderzoek is uitgevoerd via drie sporen (1.) een haalbaarheidsonderzoek naar een geschikte en beschikbare locatie, (2.) een maatschappelijke verkenning gericht op de vraag bij welke aantallen er voldoende mogelijkheden en voorwaarden aanwezig zijn voor integratie, participatie en veiligheid en (3.) een participatietraject.

Het haalbaarheidsonderzoek naar een geschikte en beschikbare locatie heeft één locatie opgeleverd. Dit betreft het perceel tussen de Noordweg/ Nootdorpseweg en de Rijskade in Pijnacker welke in eigendom is van BPD Ontwikkeling B.V. (BPD). Gedeputeerde Staten hebben schriftelijk toestemming verleend om deze locatie voor een periode van tien jaar te ontwikkelen ten behoeve van asielopvang in combinatie met flexwoningen voor onze eigen inwoners. Met BPD en het COA zijn intentieovereenkomsten bereikt, waarin de intentie is uitgesproken gezamenlijk verder te werken aan deze ontwikkeling. Met de informatienota van 1 oktober 2024 bent u geïnformeerd over deze locatie (1535813). Het bekend maken van de locatie betekende tevens de tweede fase van de participatie en de maatschappelijke verkenning, waarin we met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties (verder) in gesprek zijn gegaan.

Inmiddels is ook de tweede fase van de participatie en de maatschappelijke verkenning afgerond. De uitkomst van het onderzoek laat zien dat we, binnen de randvoorwaarden die zijn gesteld door uw gemeenteraad, een bijdrage kunnen leveren aan twee maatschappelijke opgaven: het tekort aan asielopvangplekken in ons land en het tekort aan lokale betaalbare woningen. Het is helder wat dat voor de samenleving, de gemeentelijke organisatie en maatschappelijke partners betekent. We zijn er zeker van dat we gezamenlijk 'voldoende gesteld staan' voor deze opgave en de uitdagingen het hoofd kunnen bieden.

Wat ligt voor u?

Voor u ligt het uitvoeringsplan asielopvang en flexwoningen Pijnacker-Nootdorp. Het uitvoeringsplan is gericht op de realisatie van een opvanglocatie voor asielzoekers met een capaciteit van 250 opvangplekken in combinatie met de realisatie van 150 flexwoningen voor starters en spoedzoekers, voor een periode van tien jaar, op het perceel tussen de Noordweg/ Nootdorpseweg en de Rijskade in Pijnacker. Met de flexwoningen verwachten we tussen de 200 en 250 woningzoekenden woonruimte aan te kunnen bieden.

Het uitvoeringsplan bevat een weergave en de resultaten van het locatieonderzoek, de maatschappelijke verkenning, het participatieproces en de onderhandelingen met het COA, de grondeigenaar BPD en de provincie Zuid-Holland. In het uitvoeringsplan vindt u de onderbouwing voor het gevraagde besluit: de locatiekeuze, de omvang van de opvang en flexwoningen, de duur van de opvang, de doelgroepen en de benodigde inzet op het gebied van gezondheidszorg, veiligheid, onderwijs, integratie en participatie.

Tevens gaat het uitvoeringsplan in op de vervolgstappen die, na instemming door uw gemeenteraad over dit voorstel, nodig zijn voor de ontwikkeling van zowel de opvanglocatie als de ontwikkeling van de flexwoningen.

Wat willen wij bereiken?

1. Een gecombineerde ontwikkeling van duurzame asielopvang en flexwoningen op het perceel tussen de Noordweg/ Nootdorpseweg en de Rijskade in Pijnacker voor een periode van tien jaar. Hiermee realiseren we op relatief korte termijn (betaalbare) huisvesting in een omgeving waar het fijn is om te verblijven, in de nabijheid van voorzieningen. Met de gecombineerde ontwikkeling leveren we een bijdrage aan twee maatschappelijke opgaven: het tekort aan asielopvang in ons land en het tekort aan betaalbare woningen voor starters en spoedzoekers in onze gemeente. Met de asielopvang bieden we aan 250 asielzoekers een tijdelijke stabiele woonsituatie en met de flexwoningen verwachten we tussen de 200 en 250 starters en spoedzoekers zelfstandige woonruimte te kunnen bieden. Richting het COA is een duidelijke voorkeur uitgesproken voor de opvang van gezinnen met kinderen en mensen die minimaal zes maanden in procedure zitten van hun aanvraag en mogen werken.
2. Het verrichten van een aanvullend onderzoek naar de mogelijkheden ter verbetering van de doorstroming en verkeersveiligheid in het gebied tussen de Rotondes Noordweg/Sportlaan en Nootdorpseweg/Goudenregensingel.
3. - Het waarborgen van de leefbaarheid, (openbare) orde en veiligheid in en om de opvanglocatie.
- Dat bewoners uit de asielopvang zo snel mogelijk kunnen integreren en participeren en daar goed in worden begeleid.
- Het bieden van onderwijs aan minderjarige bewoners uit de asielopvang.

Argumenten

1. Met het vaststellen van de startnotitie Opvang asielzoekers Pijnacker-Nootdorp heeft uw gemeenteraad het besluit genomen asielopvang te willen realiseren en zijn de kaders bepaald. De kaders rondom aantallen en duur hebben een ruime bandbreedte. Ook was het nog niet zeker of we ook daadwerkelijk in staat zijn een locatie te vinden en hoeveel asielopvang we maatschappelijk aankunnen. Met de startnotitie heeft u ons college daarom de opdracht gegeven een uitvoeringsplan te maken waarin nader is uitgewerkt welke locatie(s) mogelijk zijn en hoeveel opvang we kunnen realiseren.

Het uitvoeringsplan laat zien dat we, binnen de randvoorwaarden die zijn gesteld door uw gemeenteraad, een bijdrage kunnen leveren aan twee maatschappelijke opgaven: het tekort aan asielopvangplekken in ons land en het tekort aan lokale betaalbare woningen. Het is helder wat dat voor de samenleving, de gemeentelijke organisatie en maatschappelijke partners betekent. We zijn

er zeker van dat we gezamenlijk 'voldoende gesteld staan' voor deze opgaven en de uitdagingen het hoofd kunnen bieden. Hiervoor zijn de volgende argumenten:

- a. **Locatie:** Het perceel tussen de Noordweg/Nootdorpseweg en de Rijskade is groot genoeg voor de gecombineerde ontwikkeling van asielopvang en flexwoningen, is goed bereikbaar en in de buurt van voorzieningen zoals winkels. Vooraf heeft uw gemeenteraad aangegeven dat de locatie niet mag liggen in de bestaande groengebieden, of in gebieden waar de komende tien jaar permanente woningbouw kan worden gerealiseerd. Ook moet zeker zijn dat de Provincie toestemming verleent voor de ontwikkeling op de locatie.
- b. **Duur:** Het realiseren van asielopvang voor een periode van tien jaar biedt de kans om voor eenzelfde periode 150 flexwoningen te realiseren. Gedeputeerde staten heeft voor de periode van tien jaar toestemming verleend om de locatie te ontwikkelen ten behoeve van asielopvang in combinatie met flexwoningen. Door te kiezen voor een periode van tien jaar leveren we een duurzame bijdrage aan de oplossing van de eerdergenoemde maatschappelijke opgaven. Voordeel van deze keuze is dat de kwaliteit van de te realiseren woongebouwen voor de asielopvang en de flexwoningen van hoger niveau kan worden en meer aandacht aan de relatie met de omgeving kan worden besteed. Daarnaast wordt niet verwacht dat binnen de periode van 10 jaar provinciale toestemming zal worden gegeven om in dit gebied permanente woningbouw te realiseren. Permanente woningbouw blijft uiteindelijk wel de doelstelling, zoals ook beschreven in de Omgevingsvisie Pijnacker-Nootdorp 2050.
- c. **Omvang asielopvang:** De locatie wordt geschikt gemaakt voor asielopvang met een capaciteit van 250 opvangplekken. Hiervoor zijn de volgende argumenten:
  - Met het aantal van 250 opvangplekken zijn voldoende mogelijkheden en voorwaarden aanwezig voor integratie, participatie en veiligheid. Dit aantal is passend bij de schaal van de gemeenschap en passend bij de draagkracht van de gemeentelijke organisatie en de maatschappelijke organisaties (zie voor een nadere onderbouwing hoofdstuk 5.3.1 van het uitvoeringsplan).
  - Door te kiezen voor een opvanglocatie van 250 opvangplekken kan het COA een volwaardige en zelfstandige opvanglocatie ontwikkelen, die voldoet aan de reguliere kwaliteits- en voorzieningenstandaarden van het COA. Naarmate de opvanglocatie kleiner wordt, is ook de beschikbare tijd voor de organisatie hiervan binnen het COA-team minder. Het COA zal dan meer leunen op de gemeente en maatschappelijke organisaties. Een (of meerdere) kleinere opvanglocatie(s) vraagt dus meer inzet van de gemeente, maatschappelijke organisaties en lokale voorzieningen. Dit leidt tot hogere kosten voor de samenleving.
  - Het aantal van 250 opvangplekken voldoet aan de opdracht van uw gemeenteraad, namelijk: onderzoek de mogelijkheid voor realisatie van asielopvang binnen een bandbreedte van 150 – 300 opvangplekken.
  - Daarnaast geldt 250 opvangplekken als een minimale eis voor de provincie om de asielopvang op deze locatie, in combinatie met flexwoningen, toe te staan.
- d. **Omvang flexwoningen:** De locatie wordt geschikt gemaakt voor de realisatie van 150 flexwoningen. Afhankelijk van de samenstelling van de bewoners verwachten we hiermee tussen de 200 en 250 woningzoekenden woonruimte aan te kunnen bieden.
- e. **Doelgroepen:** Onze voorkeur voor gezinnen met kinderen en mensen die minimaal zes maanden in procedure zitten van hun aanvraag en mogen werken is gestoeld op de volgende argumenten:
  - Onze gemeente bestaat voor een groot gedeelte uit gezinnen met kinderen. Onze maatschappelijke infrastructuur is hierop ingericht. We zijn van mening dat deze infrastructuur kansen biedt om gezinnen met kinderen op een goede manier op te kunnen vangen.
  - We bevinden ons te midden van een arbeidsmarktregio die veel kansen biedt aan asielzoekers om betaalde arbeid te verrichten. Op deze manier zetten we in op vroegtijdige integratie en daarmee versnelde zelfredzaamheid.
  - De doelgroep AMV (alleenstaande minderjarige vluchtelingen) betreft een kwetsbare

doelgroep die specifieke zorg en ondersteuning nodig heeft. In de gemeente ontbreken de nodige voorzieningen om adequaat aan de behoeften van deze kwetsbare doelgroep te voldoen. Denk hierbij aan het ontbreken van een internationale schakelklas (ISK) voor het voortgezet onderwijs in onze eigen gemeente.

- De ervaring van andere gemeenten is dat de opvang van de doelgroep AMV kan leiden tot een groter beroep op de afdeling Sociaal Domein. Zowel de capaciteit als de budgetten binnen het sociaal domein staan momenteel onder druk. Ons uitgangspunt is dat we onze interne organisatie zo min mogelijk willen belasten.

De Spreidingswet, die vanaf 1 februari 2024 van kracht is, geeft alle gemeenten in Nederland de opgave een bepaald aantal opvangplekken te verwezenlijken. Ook van de gemeente Pijnacker-Nootdorp wordt verwacht om binnen de mogelijkheden bij te dragen aan het realiseren van de opgave. Hiervoor wordt met de andere gemeenten binnen de regio Haaglanden samengewerkt, via de regionale regietafel opvang migratie en integratie Haaglanden.

Met de informatienota van 8 oktober jl. (zaaknummer 1536038) bent u geïnformeerd over het regionaal opvangplan Haaglanden. Hierin staat onder meer dat alle gemeenten binnen de regio Haaglanden hun maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen en zich actief inzetten om asielopvang te realiseren. Wanneer initiatieven (waaronder dit voorstel) doorgang vinden en locaties verlengd kunnen worden, realiseert de regio Haaglanden in de eerste cyclus van de Spreidingswet 77% van de opgave. Op de langere termijn - met voldoende tijd om locaties te bouwen - realiseert de regio Haaglanden 99% van de opgave.

Met de keuze voor het realiseren van asielopvang in combinatie met flexwoningen behouden we de regie op het vraagstuk. Dat wil zeggen: wanneer wordt gekozen om geen asielopvang te realiseren, het risico bestaat dat de Minister via een verdeelbesluit in onze gemeente een plek aanwijst waar, onder regie van het COA, asielopvang wordt gerealiseerd¹. Hiermee loopt de gemeente het risico dat dit op een plek gebeurt die niet de voorkeur heeft. Bijvoorbeeld op een plek waar woningbouw gepland is, zoals het Dwarskadegebied. Ook bestaat het risico dat meer opvangplekken worden aangewezen én dat het bouwen van flexwoningen niet wordt toegestaan.

2. Hiermee wordt incidenteel budget beschikbaar gesteld voor het verrichten van een aanvullend onderzoek naar de mogelijkheden ter verbetering van de doorstroming en de verkeersveiligheid in het gebied tussen de Rotondes Noordweg/Sportlaan en Nootdorpseweg/Goudenregensingel. De verkeerssituatie en de verkeersveiligheid rondom de locatie betreft een veelgenoemde zorg van inwoners tijdens de participatie.
3. In hoofdstuk 5.4 van het uitvoeringsplan wordt beschreven welke inzet nodig is op het gebied van gezondheidszorg, veiligheid, onderwijs, integratie, participatie en werk. Veel geuite zorgen van inwoners tijdens de informatiebijeenkomsten, gaan over het thema leefbaarheid, veiligheid en handhaving van de openbare orde. Specifiek voor dit thema is een apart veiligheidsplan asielopvang Pijnacker opgesteld.

De kosten die hiermee gemoeid zijn hebben met name betrekking op uitbreiding van capaciteit bij zowel het domein samenleving, maatschappelijke partners en team Handhaving en Veiligheid.

Het overzicht in paragraaf 'wat gaat het kosten' laat zien dat jaarlijkse uitkering aan de gemeente, op basis van het faciliteitenbesluit, toereikend is om de kosten te kunnen dekken, met uitzondering van het eerste jaar na opening. In dit jaar willen we namelijk investeren in extra capaciteit, om werkzaamheden en activiteiten goed op te zetten en in te regelen. Ook wordt in het eerste jaar na

¹ Wanneer alle gemeenten in de provincie Zuid-Holland tezamen niet voldoen aan de taakstelling voor de provincie als geheel, treedt een escalatieladder in werking. Op dat moment kan er op last van de minister een aanwijzing plaatsvinden. De minister wijst in dat geval, op basis van een verdeelbesluit, gemeenten aan die plekken moeten realiseren en kan indien nodig interbestuurlijk toezicht toepassen.

opening ingezet op preventief toezicht, onder andere door uitbreiding van de handhavingscapaciteit.

Door de extra investering van € 80.000 in het eerste jaar na opening incidenteel beschikbaar te stellen en deze ten laste te brengen van de reserve Vluchtelingen, kunnen werkzaamheden en activiteiten op het gebied van gezondheidszorg, veiligheid, onderwijs, integratie, participatie en werk goed worden opgezet en ingeregeld. Door dit aan de voorkant goed te doen wordt bereikt dat de op te vangen asielzoekers optimaal worden begeleid naar betekenisvolle dagbesteding. Meedoen aan de samenleving is een belangrijk onderdeel van de integratie, participatie en acceptatie van de asielzoekers.

Kanttekeningen

▪ Taakstelling Spreidingswet

Onderdeel van de Spreidingswet is een tweejaarlijkse raming van het aantal asielopvangplekken dat Nederland nodig heeft. Deze vormt de basis voor de verdeling van het aantal asielzoekers voor een periode van twee jaar over de verschillende gemeenten. De huidige eerste cyclus van de Spreidingswet loopt van 1 februari 2024 tot 1 februari 2026. Voor deze eerste cyclus is de taakstelling voor onze gemeente bepaald op 397, waarvan 34 AMV-ers.

Thans worden 128 asielzoekers opgevangen in het Van Der Valk hotel en ziet het voorliggende uitvoeringsplan op duurzame opvanglocatie met een capaciteit van 250 opvangplekken. Hiermee voldoen we in de eerste cyclus van de Spreidingswet grotendeels aan de bestuurlijke opgave uit de Spreidingswet.

Bij aanvang van de tweede cyclus van de Spreidingswet (welke loopt van 1 februari 2026 tot 1 februari 2028) wordt de taakstelling opnieuw bepaald. Dit brengt een mogelijke bijstelling van de taakstelling met zich mee, hoger of lager. Het COA heeft aangegeven, bij de opening van de duurzame asiellocatie, voornemens te zijn de noodopvanglocatie in het Van Der Valk te willen sluiten vanuit kosten oogpunt. De bewoners die dan in het hotel verblijven, verhuizen naar de nieuwe locatie. Of dit daadwerkelijk gebeurt is uiteraard afhankelijk van de asielinstroom en de landelijke asielketen.

Het bovenstaande betekent dat onzeker is voor welke opgave we in de tweede cyclus van de Spreidingswet komen te staan. Dit doet niets af aan onze overwegingen nu te kiezen voor een duurzame opvanglocatie met een capaciteit van 250 opvangplekken. Wel bestaat hierdoor, in de tweede cyclus, een kans dat niet wordt voldaan aan de taakstelling. Er ontstaat dan een risico op een aanwijzing.

▪ Recente ontwikkelingen kabinet vergroten onzekerheid

Over de wijze waarop de beleidsvoornemens uit het Hoofdlijnenakkoord tussen PVV, VVD, NSC en BBB over asiel en migratie gerealiseerd moeten worden is veel discussie en onduidelijkheid. Recent landelijke ontwikkelingen, zoals de begrotingsbehandeling van het ministerie van Asiel en Migratie op 5 en 7 november jl. en de brief van minister Faber van 14 november jl. over de planning van wetsvoorstellen, vergroten de onzekerheid of de asielopvang voldoende duurzaam en kwalitatief gewaarborgd kan worden voor de aankomende tien jaar.

Uit de genoemde begrotingsbehandeling op 5 en 7 november komen twee onzekerheden naar voren:

-Er is gesproken over een versoering van opvanglocaties voor asielzoekers en het creëren van doorstroomlocaties voor statushouders. Onze inzet in het voorliggende uitvoeringsplan is gericht op een menswaardige opvang van asielzoekers.

-Ook is een bezuiniging van circa 70% op de totale begroting van het departement per 2027 aangekondigd. Hiermee ontstaat onzekerheid over de continuïteit van financiering van opvang.

Op donderdag 14 november heeft minister Faber van Asiel en Migratie een brief aan de Tweede Kamer gestuurd met de meest recente planning van wetgevingstrajecten rondom een asielnoodmaatregelenwet, een asielcrisiswet en een wetsvoorstel voor het intrekken van de Spreidingswet (zie bijlage 12). De Spreidingswet is sinds 1 februari 2024 van kracht. Deze wet geeft alle gemeenten in Nederland de opgave een bepaald aantal opvangplekken te verwezenlijken. Het kabinet

heeft aangegeven voornemens te zijn de Spreidingswet in te trekken. De planning van het kabinet over het nieuwe asielbeleid en het intrekken van de vigerende Spreidingswet is aan verandering onderhevig en onzeker. Het wetsvoorstel voor het intrekken van de Spreidingswet wordt naar de huidige verwachting in het eerste kwartaal van 2025 voor advies en uitvoeringstoetsen voorgelegd. Het is onzeker of dat daadwerkelijk tot intrekking van de Spreidingswet zal leiden.

- Gecombineerde ontwikkeling voor asielopvang en flexwoningen

Een belangrijk uitgangspunt bij het onderzoek naar de mogelijkheden voor asielopvang in de gemeente is om naast de realisatie van asielopvang ook ruimte te bieden voor de huisvesting aan lokale woningzoekenden, met name starters en spoedzoekers.

Met BPD is gesproken over het gebruik van de locatie. Niet alleen voor de opvang van asielzoekers maar ook voor de realisatie van 150 flexwoningen, in de goedkopere (sociale) en middeldure huur. Dit heeft geleid tot een intentieovereenkomst waarin is beschreven dat BPD de locatie voor flexwoningen in beginsel zelf zal exploiteren (grondexploitatie), de flexwoningen zal ontwikkelen en laten realiseren en exploiteren.

Na instemming door uw gemeenteraad met dit voorstel wordt in samenwerking met BPD, door het COA een inrichtingsplan opgesteld. Voor zowel het COA als BPD moet een haalbare businesscase worden bereikt. Voor ons college is randvoorwaardelijk dat op de locatie zowel asielopvang als flexwoningen worden gerealiseerd. Het één kan niet worden losgezien van het ander. Mocht voor één van de partijen geen haalbare businesscase worden bereikt, wordt uw gemeenteraad hierover geïnformeerd en worden de vervolgstappen bepaald.

- Doelgroepen

Voorkeur voor doelgroepen

Met de inwerkingtreding van de Spreidingswet is het maken van afspraken over de samenstelling van de bewoners in de asielopvang niet mogelijk. Het COA wordt door meerdere regelingen en de realiteit simpelweg gedwongen om alle asielzoekers te huisvesten op de opvanglocaties. Temeer daar veel gemeenten dezelfde wensen hebben blijven er mensen over die nergens gehuisvest kunnen worden. Het is daarom niet meer mogelijk om gemeenten te laten 'kiezen'. Het COA spreidt asielzoekers echter zo zorgvuldig mogelijk om een zo goed mogelijke opvang en begeleiding te kunnen bieden, met aandacht voor veiligheid, leefbaarheid en beheersbaarheid, rekening houdend met de fysieke omstandigheid van locaties. Het gaat hierbij om mensen van diverse leeftijden en nationaliteiten, alleenstaande volwassenen en gezinnen die asiel aanvragen in Nederland. De samenstelling van deze groep verandert doorlopend en hangt ook af van de instroom van asielzoekers in Nederland op het moment dat asielzoekers aan onze locatie worden toegewezen.

Desondanks is richting het COA de duidelijke voorkeur uitgesproken voor de volgende doelgroepen: gezinnen met kinderen en mensen die minimaal zes maanden in procedure zitten en mogen werken.

Het COA heeft in haar reactie laten weten dat wanneer de locatie meer passend gemaakt kan worden voor gezinnen met kinderen hier vanuit het COA op kan worden gestuurd. Denk hierbij aan de inrichting van de woongebouwen, speellokalen en speelvoorzieningen. Bij de uitwerking van de ontwikkelplannen wordt vanuit de gemeente blijvend ingezet op de voorkeur voor gezinnen met kinderen. Er kunnen echter geen garanties worden gegeven.

- Capaciteit maatschappelijke partners en vrijwilligers

Bij de integratie en participatie van asielzoekers zijn de inzet van maatschappelijke organisaties en vrijwilligers onmisbaar. Bij de opvang van asielzoekers wordt dan ook de samenwerking gezocht met een aantal maatschappelijke organisaties en vrijwilligers. Denk hierbij aan het organiseren van dagbestedingsactiviteiten (zoals het leren van de Nederlandse taal), coördinatie van de Meedoenbalie en de huiskamerfunctie plus (zie hoofdstuk 6.3.4 van het uitvoeringsplan).

Ook op andere beleidsterreinen en (grote) ontwikkelingen wordt een beroep gedaan op deze organisaties en hun vrijwilligers. Denk hierbij aan het versterken van de sociale basis vanuit de visie op het sociaal domein, de maatschappelijke begeleiding van nieuwkomers vanuit de Wet inburgering, preventieactiviteiten vanuit het interventieplan kostenontwikkeling op het sociaal domein en schuldpreventie. Dit vraagt om een zorgvuldige voorbereiding en heldere samenwerkingsafspraken. Dit wordt na instemming door uw gemeenteraad met dit voorstel verder uitgewerkt in een integratie- en participatieplan.

Beleidskaders

a. Binnen welk programma past het voorgestelde besluit?

Programma 1. Ruimte en Wonen

b. Welke beleidskaders zijn van belang?

- Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet)
- Startnotitie opvang asielzoekers gemeente Pijnacker-Nootdorp

Wat gaan wij daarvoor doen?

Na besluitvorming door uw gemeenteraad zal de locatie tot ontwikkeling worden gebracht. In 2025 worden diverse onderzoeken gedaan, zoals flora en fauna- en bodemkwaliteitsonderzoeken. Ook worden plannen gemaakt voor het bouwrijp maken van de locatie. Daaruit zal blijken hoe de woongebouwen worden gesitueerd, en hoe de verdere inrichting van het gebied er uit ziet, met groen, parkeren en speelvoorzieningen.

Ook zal de verkeersstructuur worden vormgegeven, inclusief de ontsluiting op de Noordweg. Een veelgenoemde zorg van inwoners tijdens de participatie betreft de verkeerssituatie en de verkeersveiligheid rondom de locatie. Daarom wordt aanvullend onderzoek gedaan naar de mogelijkheden ter verbetering van de doorstroming en verkeersveiligheid in het gebied tussen de Rotondes Noordweg/Sportlaan en Nootdorpseweg/Goudenregensingel.

Wanneer de bovengenoemde zaken verder zijn geconcretiseerd worden afspraken over de ontwikkeling vastgelegd in een bestuursovereenkomst met het COA en een anterieure overeenkomst met BPD. In de bestuursovereenkomst met het COA worden zaken vastgelegd over onder meer het aantal opvangplaatsen, de looptijd van de opvang, de overlegstructuur, het onderwijs, de gezondheidszorg, de handhaving van de openbare orde en veiligheid en de financiering.

Voor de tijdelijke bestemmingswijziging van de locatie zal in 2025 een formele BOPA-procedure doorlopen worden. Tijdens die procedure bestaat de mogelijkheid van het indienen van bezwaar en beroep.

Parallel aan de ruimtelijke ontwikkeling zal met het domein samenleving, maatschappelijke organisaties en het COA een integratie- en participatieplan worden opgesteld. Daarin worden de integratie- en participatie paragrafen als beschreven het uitvoeringsplan (6.3.4 en 6.3.5) verder uitgewerkt en geconcretiseerd en worden heldere samenwerkingsafspraken gemaakt. We sluiten zoveel mogelijk aan bij de uitgangspunten uit visie op een veerkrachtig sociaal domein, ons beleid rondom de Wet inburgering en de initiatieven die er al zijn in Pijnacker-Noord.

Met basisscholen heeft goed en constructief overleg plaatsgevonden. Met hen worden nadere afspraken gemaakt over het verzorgen van onderwijs en (indien nodig) de uitbreiding van de huidige taalklassen. Naar goed voorbeeld van de gemeente Lansingerland wordt een convenant opgesteld en ondertekend door alle basisschoolbesturen. Hierin worden de rollen van de betrokken partijen en de coördinatie beschreven. Zowel vanuit het COA en de gemeente naar de taalklas, als van de taalklas naar reguliere scholen. De schoolbesturen zien hiervoor een coördinerende rol voor de gemeente.

Wat gaat het kosten?

Qua organisatie is feitelijk sprake van twee projecten. Eén project gaat over de realisatie/ exploitatie van de opvanglocatie, het andere project gaat over de ontwikkeling van flexwoningen. Uiteraard is veel verbondenheid tussen deze projecten en zijn vaak dezelfde medewerkers betrokken. Een belangrijk verschil is dat de projecten een ander (besluitvormings-) proces doorlopen. Immers pas na besluitvorming door uw gemeenteraad over de opvang van asielzoekers in de gemeente worden afspraken met de grondeigenaar en het COA verder geconcretiseerd.

Exploitatie opvanglocatie:

Het uitgangspunt van het COA is dat de gemeente de opvanglocatie kostenneutraal kan realiseren. Hiervoor worden vanuit het faciliteitenbesluit de volgende vergoedingen ontvangen:

- Een vergoeding voor de capaciteitsplaatsen. Dit betreft een vervangende uitkering als compensatie voor bewoners van een COA-locatie die niet zijn ingeschreven in de Basisregistratie personen (BRP). Deze vergoeding bedraagt € 213.000 per jaar.
- Extra huisvestingskosten voor het basisonderwijs worden vergoed op basis van de Regeling onderwijs-huisvestingsbudgetten asielzoekers (OHBA-regeling). Hiertoe behoren ook eventueel extra terrein of grond, gebouwen, onderwijsleerpakket, meubilair, klokuren gymnastiek, verzekeringen en onroerendzaakbelasting

Daarnaast houdt de gemeente rekening met de onderstaande vergoedingen. Deze vergoedingen zijn uiteraard afhankelijk van de samenstelling van de bewoners en meer specifiek, het aantal kinderen dat in de opvanglocatie verblijft.

- De gemeente ontvangt onderwijsachterstandsbeleidsmiddelen (OAB) voor alle basisschoolleerlingen en peuters in de opvanglocatie. Deze kinderen krijgen automatisch een onderwijsscore behorend bij de laagste 15%. Vooralsnog wordt aangenomen dat dit budget toereikend is om de aanvullende financiering voor extra taalklassen op basisscholen en voorschools aanbod voor peuters uit de asielopvang te kunnen bekostigen.
- Voor jeugdhulp aan asielzoekerskinderen ontvangt de gemeente een vergoeding via een Decentralisatie Uitkering. De hoogte van de uitkering is gebaseerd op het gemiddeld aantal kinderen per jaar in de opvanglocatie. Gebaseerd op de ervaringen van het COA, buurgemeenten en onze eigen ervaring met de asielopvang in hotel Van der Valk (128 asielzoekers) wordt vooralsnog aangenomen dat dit budget toereikend is eventuele kosten voor jeugdhulp te kunnen bekostigen.

Voor de exploitatie van de opvanglocatie wordt rekening gehouden met onderstaande inkomsten en uitgaven.

Omschrijving kosten	Eerste jaar na opening	Volgende jaren
Huisvestingskosten basisscholen/ 100% dekking via OHBA-regeling (zie par. 5.4.3.)	p.m.	p.m.
Inzet afdeling sociaal domein	€ 180.000	€ 165.000
Aanvullende subsidie maatschappelijke partners	€ 53.000	€ 30.000
Extra taalklassen op basisscholen en voorschools aanbod voor peuters (100% dekking via AOB)	p.m.	p.m.
Jeugdhulp (100% dekking via decentralisatie uitkering)	p.m.	p.m.
Extra handhavingcapaciteit	€ 45.000	p.m.
Post onvoorzien	€ 15.000	€ 13.000
Totaal lasten	€293.000	€213.000

Omschrijving vergoeding	Eerste jaar na opening	Volgende jaren
-------------------------	------------------------	----------------

Uitkering faciliteitenbesluit	€ 213.000	€ 213.000
Huisvestingskosten basisscholen/ 100% dekking via OHBA-regeling (zie par. 5.4.3)	p.m.	p.m.
Extra taalklassen op basisscholen en voorschools aanbod peuters (100% dekking via AOB)	p.m.	p.m.
Of Decentralisatie Uitkering jeugdhulp	p.m.	p.m.
Vergoeding huiskamerfunctie COA	p.m.	p.m.
Totaal baten	€ 213.000	€ 213.000

Bovenstaand overzicht laat zien dat de belangrijkste kosten die worden gemaakt, personele kosten en kosten voor maatschappelijke partners zijn. Het eerste jaar willen we investeren in extra capaciteit om werkzaamheden en activiteiten goed op te zetten en in te regelen. Zowel in de afdeling sociaal domein, bij maatschappelijke partners en ook bij team Handhaving en Veiligheid. Hierdoor zijn de kosten in het eerste jaar hoger. Andere te maken kosten (huisvestingskosten basisscholen, taalklassen en voorschools aanbod peuters en jeugdhulp) worden in principe 100% gedekt door bestaande regelingen. In de navolgende jaren wordt verwacht dat de uit te keren vergoeding op basis van het faciliteitenbesluit toereikend is om de te maken kosten te kunnen dekken.

Geadviseerd wordt de extra investering van € 80.000 in het eerste jaar na opening incidenteel beschikbaar te stellen en ten laste te brengen van de reserve Vluchtelingen. Zoals uit de begroting 2025 blijkt bedraagt de omvang van de reserve € 2.552.578 en is daarmee toereikend.

Financiële risico's

Het risico bestaat dat de vergoedingen in de praktijk niet volledig toereikend zijn om de kosten te dekken. Om dit risico af te dekken wordt in de bestuursovereenkomst het volgende opgenomen:

‘worden er door de gemeente in verband met de vestiging van een opvanglocatie extra kosten gemaakt die het via het Faciliteitenbesluit opvangcentra toegekende bedrag overschrijden, dan kan het COA, met inachtneming van artikel 8 van het Faciliteitenbesluit, en onder goedkeuring van de Minister van Veiligheid en Justitie op verzoek van de gemeente een hogere uitkering verstrekken’.

Aanvullend onderzoek verkeerssituatie

Uw gemeenteraad wordt geadviseerd, voor het aanvullend onderzoek naar de mogelijkheden ter verbetering van de doorstroming en verkeersveiligheid in het gebied tussen de Rotondes Noordweg/Sportlaan en Nootdorpseweg/Goudenregensingel, in 2025 een incidenteel budget van € 50.000 beschikbaar te stellen en deze ten laste te brengen van de reserve Vluchtelingen.

Realisatie flexwoningen

Na instemming door uw gemeenteraad met dit voorstel zullen BPD, het COA en gemeente met elkaar in gesprek gaan om te komen tot een inrichtingsplan. Op dat moment wordt zichtbaar hoe de locatie wordt ingericht en wat ervoor nodig is om de locatie, zowel voor asielopvang als flexwoningen geschikt te maken. Zowel aan de zijde van BPD, het COA als de gemeente.

Vervolgens zal BPD (als grondeigenaar) met het COA tot overeenstemming moeten komen over de ontwikkeling. Dat zal leiden tot een huurovereenkomst om de grond te kunnen gebruiken. Wanneer over het te realiseren plan overeenstemming bestaat zal het COA geheel voor eigen rekening en risico de locatie ontwikkelen. De gemeente staat daarbuiten.

Het uitgangspunt is dat de ontwikkeling van de flexwoningen, waaronder de kosten van bouw- en woonrijp maken en de exploitatie ervan, voor rekening en risico van BPD zal plaatsvinden. Ten behoeve van de ontwikkeling zullen BPD en gemeente komen tot een anterieure overeenkomst, waarin afspraken over de ontwikkeling worden vastgelegd. Over de resultaten van de onderhandelingen wordt uw gemeenteraad te zijner tijd geïnformeerd.

Incidentele kosten waar rekening mee wordt gehouden zijn kosten voor de te realiseren ontsluitingsstructuur. Ook het COA en BPD zullen hier een bijdrage aan leveren. Over deze kosten én eventuele verbetermaatregelen vanuit het aanvullende onderzoek naar de mogelijkheden ter verbetering van de doorstroming en verkeersveiligheid in het gebied tussen de Rotondes Noordweg/Sportlaan en Nootdorpseweg /Goudenregensingel worden op een later moment aparte voorstellen gedaan.

"In verbinding"

Vervolg

a. Planning

Wanneer uw gemeenteraad instemt met dit voorstel, worden de bovengenoemde acties in afstemming met het COA en BPD, verder geconcretiseerd en in een planning gezet. Hierdoor ontstaat zicht op de doorlooptijd van de gehele ontwikkeling. Uw gemeenteraad wordt over deze planning geïnformeerd.

Voor nu is de verwachting dat de asiellootatie in de loop van 2026 zijn deuren kan openen.

b. Evaluatie

Dit voorstel wordt niet geëvalueerd.

Na de ingebruikname van de opvanglocatie worden zowel op ambtelijk als op bestuurlijk niveau periodiek overleggen gevoerd. Nadere werkafspraken worden met het COA gemaakt en vastgelegd. Uw gemeenteraad wordt jaarlijks via de P&C-cyclus geïnformeerd over het verloop van de asielopvang, waaronder informatie over het aantal en de asielzoekers dat in de betreffende periode in de opvanglocatie verblijft, de participatieactiviteiten en eventuele klachten en/of incidenten.

c. Participatie

Onderdeel van het onderzoek naar asielopvang in combinatie met flexwoningen betreft een participatietraject met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Er is gekozen voor participatieniveau meedenken.

De participatie is uitgevoerd in twee fases:

- De eerste fase is de fase waarin het locatieonderzoek plaats vond. Het was toen nog niet bekend welke locatie geschikt was voor de asielopvang en flexwoningen.
- De tweede fase ging in op het moment dat het locatieonderzoek werd afgerond. De gemeente maakte bekend dat het terrein tussen de Noordweg/Nootdorpseweg en de Rijkskade in Pijnacker naar voren is gekomen als geschikte plek.

In de eerste fase is een vragenlijst (enquête) gemaakt, die door iedere inwoner van onze gemeente kon worden ingevuld. Ook is in deze fase gesproken met maatschappelijke organisaties. In de tweede fase zijn diverse informatiebijeenkomsten georganiseerd voor omwonenden, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere betrokkenen. Ook is in deze fase een eerste bijeenkomst met een klankbordgroep georganiseerd.

Tijdens de participatieactiviteiten zijn veel vragen gesteld en reacties gegeven. Hiervan zijn verslagen gemaakt. Zie de bijlagen. In hoofdstuk 5 van het uitvoeringsplan kunt u lezen wat er met de uitkomsten uit de participatie gebeurt en waar deze zijn meegenomen of gewogen in de planvorming.

De participatie stopt niet bij de besluitvorming door de gemeenteraad over asielopvang en flexwoningen. Er is een klankbordgroep opgestart. De klankbordgroep bestaat uit verschillende belanghebbenden (direct omwonenden, ondernemers, maatschappelijke organisaties, ouders-/ verzorgers van leerlingen van het Stanislas en andere belangstellenden). De klankbordgroep zal na een positief besluit door de gemeenteraad in eerste instantie meedenken over de ontwikkeling en inrichting

van de locatie en de verkeerssituatie. Verder in het proces zal de klankbordgroep meedenken over de bevordering van de relatie tussen de bewoners van de opvanglocatie, de omwonenden en omliggende bedrijven en/of maatschappelijke organisaties. En over het voorkomen en eventueel bestrijden van overlast op en in de omgeving van de opvanglocatie.

Ten aanzien van het participatietraject wijzen wij u op de themawebsite 'Denk mee met de gemeente Pijnacker-Nootdorp! <https://denkmee.pijnacker-nootdorp.nl/nl-NL/folders/onderzoek-asielopvang-en-flexwoningen>

d. Communicatie

Alle inwoners en ondernemers, die de afgelopen weken aanwezig zijn geweest bij de gespreksavonden en de informatiebijeenkomsten, ontvangen 14 of 15 november het participatieverslag via de mail. Zo krijgen ze een beeld van alle reacties die bij de gemeente zijn binnengekomen en weten ze ook wat er met hun suggesties is gedaan. Dit participatieverslag wordt voor overige inwoners op de gemeentelijke website en op ons participatieplatform geplaatst.

Na besluitvorming van de gemeenteraad informeren wij de pers d.m.v. een persbericht.

Het college van Pijnacker-Nootdorp,

Annelies Kroeskamp
secretaris

Björn Lugthart
burgemeester